

INSTYTUT
AKTYWIZACJI
REGIONÓW

Świadczenie dla strażaków OSP

Niniejszy informator ma na celu przedstawienie podstawowych zagadnień związanych z przywołanym tematem i powstał w ramach realizacji zadania edukacji prawnej realizowanej w 2023 roku przez Instytut Aktywizacji Regionów

Podstawę prawną funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych w Polsce stanowi ustawa z dn. z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2490). Ochotnicze straże pożarne to jednostki ochrony przeciwpożarowej będące stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2261).

Są umundurowanymi, wyposażonymi w specjalistyczny sprzęt, przeznaczonymi do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami, w tym prowadzącymi działania w zakresie ratownictwa specjalistycznego, jednostkami ochrony przeciwpożarowej.

Ochotnicze straże pożarne spełniają służebną rolę wobec społeczności lokalnej, wykonując swoje zadania z poszanowaniem godności i praw obywateli.

Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przez m.in. prowadzenie działań ratowniczych, udział w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, a także udział w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże; udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych poza granicami kraju na podstawie umów międzynarodowych; udział w alarmowaniu i ostrzeganiu ludności o zagrożeniach; udział w ochronie ludności; organizowanie przedsięwzięć oświatowo-kulturalnych propagujących wiedzę i umiejętności w zakresie ochrony przeciwpożarowej; wspieranie gminy w realizacji pomocy na rzecz społeczności lokalnej, itp.

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych strażakowi ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze (corocznie waloryzowane) z tytułu wysługi lat w OSP w wysokości 200 zł.

Komu przysługuje świadczenie

Strażakowi ratownikowi OSP na podstawie art. 16 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych przysługuje świadczenie ratownicze (corocznie

waloryzowane) z tytułu wysługi lat w OSP. Prawo do świadczenia ratowniczego przysługuje strażakowi OSP, który:

1) czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych lub akcjach ratowniczych (wymagany bezpośredni udział co najmniej raz w roku):

- w przypadku mężczyzn - przez co najmniej 25 lat;
- w przypadku kobiet - przez co najmniej 20 lat oraz

2) osiągnął:

- w przypadku mężczyzn - 65 rok życia,
- w przypadku kobiet - 60 rok życia.

Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w OSP.

Wniosek o świadczenie

Świadczenie ratownicze przyznaje się na wniosek zainteresowanego złożony do komendanta powiatowego (miejskiego) PSP – tj. organu przyznającego, właściwego dla siedziby jednostki OSP, do której należy strażak ratownik OSP. Prawo do tego świadczenia przysługuje po osiągnięciu przez mężczyznę 65 roku życia, a przez kobietę 60 roku życia. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych: Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej właściwy dla siedziby ochotniczej straży pożarnej strażaka ratownika OSP, zwany dalej „organem przyznającym”, na wniosek tego strażaka ratownika OSP lub jego przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika albo opiekuna prawnego przyznaje, w formie decyzji, świadczenie ratownicze i ustala jego wysokość po:

- 1) sprawdzeniu kompletności wniosku o przyznanie świadczenia ratowniczego;
- 2) spełnieniu przez wnioskodawcę wymogu, o którym mowa w art. 16 ust. 2 pkt 1, na podstawie potwierdzenia właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub dokumentacji prowadzonej przez Państwową Straż Pożarną o spełnieniu przez wnioskodawcę wymagań do przyznania świadczenia ratowniczego;

3) osiągnięciu przez wnioskodawcę wieku uprawniającego do przyznania świadczenia ratowniczego.

Wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy, który ubiega się o świadczenie ratownicze, w tym:
  - a) pierwsze i drugie imię oraz nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) numer PESEL albo, jeśli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu,
  - d) adres miejsca zamieszkania,
  - e) adres do korespondencji, jeśli jest inny niż adres zamieszkania;
- 2) wskazanie sposobu wypłaty świadczenia ratowniczego wraz z podaniem danych niezbędnych do jego wypłaty;
- 3) podpis wnioskodawcy lub jego przedstawiciela ustawowego, pełnomocnika albo opiekuna prawnego;
- 4) potwierdzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Niekompletny wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego organ przyznający pozostawia bez rozpoznania. Świadczenie ratownicze organ przyznający przyznaje od miesiąca złożenia wniosku.

Decyzję w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego doręcza się wnioskodawcy na piśmie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem. Postępowanie o przyznanie świadczenia ratowniczego kończy się nie później niż w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tego świadczenia.

Kto wypłaca świadczenie

Świadczenie wypłaca Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA:

- wypłata następuje miesięcznie, do 15. dnia każdego miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym przyznano świadczenie ratownicze (art. 18 ust. 2 ustawy);

- zgodnie z art. 51. ust 1. ustawy, osobie, która złoży wniosek o przyznanie świadczenia ratowniczego w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przyznaje się prawo do świadczenia ratowniczego od miesiąca wejścia w życie ustawy, o ile w miesiącu tym spełniała wszystkie niezbędne warunki do nabycia prawa do świadczenia ratowniczego.

W lutym 2022 r. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji rozpoczął wypłaty świadczeń ratowniczych przyznawanych strażakom ratownikom ochotniczych straży pożarnych.

Według informacji przekazanej przez ZER MSWiA, pierwszorazowe wypłaty świadczeń ratowniczych dla strażaków ratowników OSP wraz z wyrównaniami od miesiąca przyznania świadczenia realizowane są niezwłocznie. Cykliczne wypłaty tych świadczeń dokonywane są 12. Dnia każdego miesiąca, jednak nie później niż do 15. dnia tego miesiąca. W przypadku gdy dzień wypłaty świadczenia przypada w dniu wolnym od pracy, wypłaty realizowane są w dniu roboczym poprzedzającym dzień wolny od pracy.

Wzór wniosku o przyznanie świadczenia określa rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 2 lutego 2022 r. (Dz.U. 2022R poz. 316) wydane na podstawie art. 17 ust.11 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych.

Waloryzacja świadczenia

Kwota świadczenia ratowniczego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 marca. Organ wypłacający dokonuje waloryzacji kwoty świadczenia ratowniczego z urzędu. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty świadczenia ratowniczego w wysokości przysługującej ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację, przez wskaźnik waloryzacji, o którym mowa w art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wysokość kwoty świadczenia ratowniczego, ustalonej w sposób określony powyżej, zaokrąglą się do pełnych złotych w górę. Waloryzacja kwoty świadczenia ratowniczego nie wymaga wydania decyzji. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza, w drodze komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należną od terminu waloryzacji kwotę świadczenia ratowniczego.

Odwołanie od decyzji

Od decyzji w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego przysługuje wnioskodawcy odwołanie do właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w terminach i na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052). Złożenie odwołania od decyzji w sprawie przyznania świadczenia ratowniczego nie wstrzymuje jej wykonania. Dodatkowe świadczenie Strażakowi ratownikowi OSP oraz osobie, której przyznano świadczenie ratownicze, mogą przysługiwać dodatkowe świadczenia.

W ustawie o ochotniczych strażach pożarnych w art. 27 ust. 2 wskazano, iż:

Dodatkowe świadczenia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane przez:

- 1) ministrów innych niż wymieniony w ust. 3;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) przedsiębiorców.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych może zawrzeć umowę z podmiotem, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, w celu przyznania dodatkowych świadczeń, w szczególności zniżek dla strażaków ratowników OSP lub osób, którym przyznano świadczenie ratownicze, na przejazdy środkami transportu publicznego oraz udział w przedsięwzięciach kulturalno-oświatowych i sportowych.

W uzasadnionych przypadkach dodatkowe świadczenie może przyznać minister właściwy do spraw wewnętrznych. W przypadku przyznania strażakom ratownikom OSP lub osobom, którym przyznano świadczenie ratownicze, dodatkowych świadczeń

przez podmioty, o których mowa w ust. 2, wykaz tych świadczeń oraz podmiotów je przyznających jest niezwłocznie przekazywany ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.